

NORJA TAIPUI

Alkoholipolitiikka-lehden numerossa 6/94 kirjoitimme laajahkon kuvauksen Norjan hallituksen vakaasta tahdosta ylläpitää oma alkoholijärjestelmänsä. EFTA:n valvontaelin (ESA) vaati Norjan alkoholimonopolin mittavaa sopeuttamista kesäkuussa 1994 kirjeessään, johon Norja reagoi lokakuussa jyrkällä vastakirjeellä.

Norjan asenteen jyrkkyydestä saattoi tehdä ainoastaan sen johtopäätöksen, että Norja oli päättänyt antaa asian mennä EFTA-tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Katsauksemme pyöriessä jo painokoneissa asia sai uuden käänteen. Joulukuun 30. päivänä 1994 julkaistiin ESA:n reaktio Norjan vastakirjeeseen. Tässä ns. perustellussa mielipiteessä ("reasoned opinion") ESA pisti kovan kovaa vastaan ja vaati tuonti-, vienti- ja tukkumyynnimonopoleja purettavaksi sekä tuotantomono-

polin organisatorista erottamista vähittäismyynnimonopolista.

Norjalle jäi kaksi vaihtoehtoa: taipua ESA:n vaatimuksiin tai antaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Norja valitsi antautumisen.

Norjan mielenmuutokseen vaikutti ennen kaikkea kaksi tekijää. Ensinnäkin joulukuussa 1994 EFTA:n tuomioistuin antoi päätöksen, jonka mukaan Suomi oli menetellyt väärin kiellettyään yksityiseltä maahantuojalta oikeuden tuoda maahan alkoholijuomia. Norjan hallitus tulkitsi päätöksen todennäköisesti vakavaksi viralliseksi signaaliksi.

Toiseksi ESA vaati joulukuun perustellussa mielipiteessään, että Norjan pitäisi todistaa kaikkien nykyisten monopolioikeuksien olevan "välttämättömiä ihmisten elämän ja terveyden suojelemiseksi" ja että tätä päämäärää ei olisi mahdollista saavuttaa vähem-

män rajoittavalla tavalla. ESA:n lakoninen johtopäätös oli: "Norjan hallitus ei ole tuonut esiin sellaisia todisteita".

Näiden vaatimusten edessä Norjan hallitus sitten helmikuun alussa 1995 taipui. Kannattanee panna merkille, ettei Norjan hallitus kuullut Vinmonopoletin johtoa päätöstä tehdessään.

*

Tilanteen voisi tulkita niin, että alkoholipoliittinen köydenveto olisi nyt ohi – myös Norjan osalta. Mutta: ei kannata nuolaista ennen kuin tipahtaa! ESA:n perustellussa mielipiteessä oli nimittäin myös seuraava kohta: "ESA jatkaa Norjan vähittäismyynnimonopolin arvioimista ja tulee aikanaan ottamaan kantaa siihen, kuinka hyvin se sopii yhteen ETA-sopimuksen kanssa."

DIANA SØE
CHRISTOFFER TIGERSTEDT

IZAKAYA, KORTTELIKAPAKKA JAPANILAISITTAIN

Jokaisessa maassa on omat peruskapakat, kansanpaikat: keskiolutbaarit, bierstubet ja kneipet, bistrot, pubit, saloonit, bodegat... Ne ovat osa monien ihmisten jokapäiväistä elämää. Ne eivät ole samalla tavoin yhdenmukaistavien pai-

neiden ja ylikansallisten normien alaisia kuin ravintolalaitoksen hieno pää. Siksi ne kertovat olennaisia asioita yhteiskunnasta.

Japanin alkoholilojen peruspiirre on se, että alkoholia ei ole missään teollistumisen tai

modernisoitumisen vaiheessa määritelty yhteiskunnalliseksi ongelmaksi. Toisin kuin monissa länsimaissa maatalousyhteiskunnan juomaperinteet eivät katkenneet. Ne siirtyivät osaksi teollisuusyhteiskunnan arkielämää, uusiin sosiaalisen